

שהוא נתן אותן לאחר שרגלו ישרה וְחָלִיץ – והוא חלץ בהם.
 אָמַר רב אשי, לְמַאי דְקָאָמַר – לפי מה שאמר אַמִּימַר, לֹא כִּי אָמַר
 חָלִיץ וְלֹא כִּי קִיפּוּף חָלִיץ – אף אחד משני אנשים הללו שרגליהם
 התהפכו אינו יכול לחלוץ.
 שנינו במשנה: חלצה מן הַאֲרִיבּוּכָה וְלִמְטָה כו' חליצתה כשירה.
 ומבואר שכיון שהשוק קיים הרי היא בכלל 'רגלו'. מקשה הגמרא
 סתירה מברייטא: וְרִמְיָהוּ, נאמר בתורה (שמות כג יד) בענין חובת
 העליה לרגל 'שָׁלֹשׁ רִגְלִים תַּחַג לִי בְשָׁנָה', ומתיבת 'רגלים'
 המיותרת למדים שרק מי שהחלץ על רגליו חייב לעלות לרגל,
 פָּרַט לְבַעֲלֵי כָבִין – קטועי רגלים ההולכים על קבים, שכיון שאין
 להם רגלים אינם חייבים לעלות לרגל. ומשמע שמי שנקטעה רגלו
 נחשב שאין לו 'רגל', והרי זה סותר לדין משנתינו שאף אם רק
 השוק קיים נחשב 'רגל'. מתרצת הגמרא: שֶׁאֵין הָכָא – שונה הדבר
 כאן בחליצה, דְּכֵתִיב (דברים כה ט) 'וְחָלְצָה נָעִלוּ מַעַל רִגְלֹו' ובא
 הפסוק ללמד שאף כשחולצת מהשוק שהוא מעל לרגלו של היבם
 כשירה החליצה.
 מקשה הגמרא: אִי הָכִי – אם אכן התורה ריבתה שיכולה לחלוץ
 גם מעל לרגלו, לְמַעַל מִן הַאֲרִיבּוּכָה נִמִּי – גם בנקטעה רגלו
 למעלה מן הברך וחלצה היבמה את נעלו מהיורק תהא החליצה
 כשירה, ומדוע שנינו מן הארכובה ולמעלה החליצה פסולה.
 מתרצת הגמרא: התורה לא הכשירה חליצה אלא רק 'מַעַל רגלו'
 דהיינו השוק, וְלֹא מִמְקוֹם שֶׁהוּא מַעַל דְּמַעַל רגלו דהיינו היורק
 שהיא מעל השוק שמעל הרגל, ולפיכך חליצה ממנה פסולה.
 הגמרא לומדת מדיון זה על צורת העצמות של הרגל: אָמַר רב
 פָּפָא, שְׁמַע מִיָּנָה – יש ללמוד מכך שהכשירה המשנה חליצה מן
 השוק, דִּהְיָ אִיסְתָּוִיָא – עצם הקרסול המהוברת בין השוק לכף
 הרגל, עַד אֶרְעָא נְחִית – יורדת עד לארץ, דהיינו שעצם הקרסול
 ועצם פרסת כף הרגל הם עצם אחד, ואין עוד פרק אחר למטה
 ממנה בעקב, דְּאִי סְלִיקָא דְעֵתָא מִפְּסָק פְּסָק – שאם יעלה על דעתך
 שהקרסול מופרד מכף הרגל, הוּא לִי אִיהו – הרי הקרסול נחשב
 'מַעַל רגלו' וְשׁוּקָא – והשוק הוא מַעַל דְּמַעַל, ומכך שהכשירה
 המשנה אף חליצה מן השוק מוכח שהקרסול הוא חלק מהרגל
 עצמה, ולכך השוק מחובר אליו נחשב 'מַעַל רגלו'.
 הגמרא דוחה את הראיה: אָמַר רב אשי, אֲפִילוּ תִּיָּמָא – אפילו אם
 תאמר שהקרסול מִפְּסָק פְּסָק – מופרד מכף הרגל, אין הקרסול
 נחשב 'מַעַל רגלו', כיון שגַּל דְּכֵתִיב בְּרָעָא – כל מה ששוה ועומד
 בגובה כף הרגל, בְּכֵרְעָא דְמִי – נחשב כרגל ולא 'על הרגל', ולכך
 כשחולצת מהשוק שמעל הקרסול נחשב 'מַעַל רגלו'.
 שנינו במשנה: חלצה מן הַאֲרִיבּוּכָה וְלִמְטָה פסולה. מדברי
 המשנה מבואר שירך אינה נחשבת 'רגלו'. הגמרא מקשה על כך
 כמה קושיות: מִתִּיב רב כְּהֵנָא, נאמר בקללות שבמשנה תורה (דברים
 כג נג) 'וְשָׁלַחְתָּהּ חֵיוֹצֵת מִבֵּין רִגְלֶיהָ', ומשמע שאף הירכיים שמהם
 הולד יוצא נחשבים 'רגל', והרי זו סתירה לדין המשנה.
 מתרצת הגמרא: אָמַר אבִּי, בְּשָׁעָה שֶׁהָאִשָּׁה פּוֹרְעָה לִילֵד נִוְעָצָת את
 עֲקָבֶיהָ בְּרִבְבוּתָהּ וְיוֹלֶדֶת, נמצא שהולד יוצא מבין רגליה ממש,
 ולכך נאמר 'מִבֵּין רגליה'.
 קושיא נוספת: תָּא שְׁמַע, נאמר בפסוק לגבי מפיבושת (שמואל ב' ט
 כה) 'לֹא עָשָׂה רִגְלֹו וְלֹא עָשָׂה שִׁפְמוֹ' כלומר, לא הסיר שער העררה
 ולא את שער השפם, הרי שאף היורק נקראת רגל. מתרצת הגמרא:
 לִישָׁנָא מַעְלִיא – הפסוק נקט לשון מעולה ונקיה.
 קושיא נוספת: תָּא שְׁמַע, נאמר בפסוק (שמואל א' כד ד) 'וַיָּבֵא שְׂאוֹל
 לְחֶפֶץ אֶת רִגְלֹו' כלומר, להטיל מי רגליו, הרי שהכתוב קורא לירך
 בלשון 'רגל'. מתרצת הגמרא: לִישָׁנָא מַעְלִיא – הפסוק נקט לשון
 מעולה ונקיה.
 קושיא נוספת: תָּא שְׁמַע, נאמר בעגלון מלך מואב (שופטים ג כד) 'אֵךְ
 מִסֵּד הוּא רִגְלֹו בְּחֶדֶר הַמִּקְרָה' כלומר נפנה לנקביו, הרי שאף ירך
 נקראת 'רגל'. מתרצת הגמרא: לִישָׁנָא מַעְלִיא – הפסוק נקט לשון
 מעולה ונקיה.
 קושיא נוספת: נאמר לגבי יעל שבא עליה סיסרא (שופטים ה כז) 'בֵּין

בין אם היבם עומד בין אם הוא יושב, בין מוטה – נשען על צידו,
 וכן החולצת מן היבם הַסּוּמָא, בכל דינים אלו שמנתה הברייטא
 חֲלִיצָתָה בְּשָׁרָה. אָכֵל אם חלצה בְּמַנְעֵל הַנִּפְרָם – קרוע שֶׁאֵין חוּפָה
 [מכסה] אֶת רֹוב הָרֵגֶל של היבם, או בְּסַנְדַּל הַנִּפְרָת – שבור שֶׁאֵינוֹ
 מְקַבֵּל אֶת רֹוב הָרֵגֶל, וכן אם חלצה בְּסִמִּית הַיָּדִים שעושה לעצמו
 מי שמהלך בידיה, וכן אם חלצה בְּאַנְפִּילִיא שֶׁל כְּנֶה, וכן החולצת מן
 יבם הַקָּמֶן שאינו בן י"ג שנה, בכל מקרים אלו חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. מכל
 מקום מבואר בברייטא שאנפיליא מעור נחשבת 'נַעַל' והחליצה
 כשירה, ואילו אנפיליא של בגד אינה נחשבת 'נַעַל', והרי זו
 הוכחה לשטית רבא.
 הגמרא דנה כדעת מי שנויה הברייטא: הדין המבואר בברייטא
 שֶׁבֶּן הַקִּיפּוּץ כשר לחליצה אף שאינו עשוי מעור, מִנִּי – כדעת מי
 הוא שנוי. רַבִּי מֵאִיר הֵיא, דִּתְנֵן במשנה בענין איסור הוצאה בשבת
 (שבת סה), הַקִּיפּוּץ יוֹצֵא בְּכָב שָׁלוֹ בשבת לרשות הרבים, דְּבָרִי רַבִּי
 מֵאִיר. וְרַבִּי יוֹסִי אֹסֵר. נמצא שלדעת רבי מאיר קב הקיטע נחשב
 מנעל, והרישא של הברייטא שנויה כדעתו. ואילו מה ששנינו
 בסיפא של הברייטא שאם חלצה בְּאַנְפִּילִיא שֶׁל כְּנֶה החליצה
 פְּסוּלָה, אֲתָאן לְרַבָּנָן – באה ללמד כשיטת חכמים החולקים על רבי
 מאיר וסבורים שמנעל שאינו עשוי מעור אינו נחשב 'מנעל', שאם
 כרבי מאיר, כיון שֶׁבֶּן הַקִּיטע חשוב מנעל על אף שאינו עשוי
 מעור, אף אנפיליא היה לה ליחשב מנעל. ואם כן קשה כדעת
 איהו תנא שגנית הברייטא.
 אבִּי מתרץ את הסתירה: אָמַר אַבְי, מְדִיסָא רַבָּנָן – כיון שסוף
 הברייטא נשנית בדעת חכמים, רִישָׁא נִמִּי רַבָּנָן – אף תחילת
 הברייטא המכשירה קב הקיטע נשנית בדעת חכמים, ויש לפרש
 שהרישא עוסקת בְּאֹפֶן שֶׁבֶּן הַקִּיטע מְחוּפָה בְּעוֹר שאו הוא כעין
 'תחש' ואף לדעת חכמים נחשב 'מנעל'.
 רבא דוחה: אָמַר לִיה רַבָּא לֵאבִי, אָכֵל באופן שֶׁאֵין הַקֵּב מְחוּפָה עוֹר
 מֵאִי – מה יהיה הדין לדעת חכמים, לדבריק יוצא שהוא פְּסוּל
 לחליצה, אִי הָכִי אֲדִתְנִי סִיפָא – אם כן, עד ששנה התנא בסוף
 הברייטא שאם חלצה בְּאַנְפִּילִיא שֶׁל כְּנֶה החליצה פְּסוּלָה, לִיפְלוּ
 בְּדִידָה – שיחלק באותו דין עצמו ושל קב הקיטע, בְּכָה דְּכִרִים
 אֲמֹרִים שחליצה בקב הקיטע כשירה, בְּמְחוּפָה עוֹר, אָכֵל כְּשֶׁאֵין
 הַקֵּב מְחוּפָה עוֹר פְּסוּל חֲלִיצָה.
 רבא מתרץ באופן אחר: אֵלָא אָמַר רַבָּא, מְדִיסָא לגבי קב הקיטע
 שנויה בשיטת רַבִּי מֵאִיר שאינו מצריך מנעל מעור, סִיפָא נִמִּי רַבִּי
 מֵאִיר – גם הסיפא לגבי אנפיליא מבגד שנויה בשיטתו, ומכל מקום
 יש חילוק אחר בין קב לאנפיליא. דִּהְיָ – קב הקיטע, מִנִּין על
 הרגל, ולכך נחשב נעל וכשר לחליצה, ואילו הֵיא – אנפיליא מבגד
 לֹא מִנִּין על הרגל, ולכך אינה כשירה לחליצה.
 הגמרא מביאה הוראה נוספת בענין חליצה: אָמַר אַמִּימַר, הֵיא מֵאֵן
 דְּחָלִיץ – מי שחולץ דהיינו היבם צִדִּיק לְמַדְרָסִית לְכַרְעִיה – לדחוף
 את רגלו על הקרקע.
 מקשה הגמרא: אָמַר לִיה רב אשי, לְאִמִּימַר, וְהִתְנִיָּא בברייטא
 [שהובאה לעיל], חליצה כשירה בין אם היבם עומד, בין אם הוא
 יושב, וְכֵן אם הוא מוטה על צידו. הרי כשאדם מוטה על צידו אין
 דרכו לדחוף את רגלו בקרקע, ומדוע החליצה כשירה. מתרצת
 הגמרא: אִימָא – אמור, וְלַעֲזוֹלָם דְּחָתִים לְכַרְעִיה – שמה ששנינו
 בברייטא שהחליצה כשירה במוטה מדובר באופן שדוחף את רגלו
 בקרקע.
 דין נוסף של אמימר: וְאָמַר אַמִּימַר, הֵיא מֵאֵן דְּמַסְנִי עַל לִיחָתָא
 דְּכַרְעִיה – מי שרגלו הפוכה ודורס בצד העליון של הרגל, לֹא חָלִיץ.
 מקשה הגמרא: אָמַר לִיה רב אשי, לְאִמִּימַר, וְהִתְנִיָּא בברייטא,
 חלצה בְּמִזְבוֹת הָרֵגִלִים שעושה לעצמו מי שאינו יכול ללכת על
 רגליו ולכך הולך עם ידיו וגורר רגליו בקרקע, חליצתה כשירה.
 לֹא דְּחָלִיץ בָּהּ אִיהו – וכי אין כוונת הברייטא שהוא עצמו והאדם
 הגורר את רגליו חולץ בהן, הרי שאף מי שרגליו עקומות ובעין
 הפוכות) כשר לחליצה. מתרצת הגמרא: לֹא, הברייטא אינה
 מדברת באופן שהגורר רגליו בעצמו חלץ בזה, אלא דִּיחֵיב לִיה –

המשך ביאור למסכת יבמות ליום חמישי עמ' א

1 רַגְלֶיהָ כּו' כָּרַע נָפַל, הרי ששכיבה בין ירכותיה קרויה 'רגל'.
2 מתרצת הגמרא: לִישָׁנָא מַעְלִיא – הפסוק נקט לשון מעולה ונקיה.
3 אגב זה שהביאה הגמרא את הפסוק בענין יעל וסיסרא הגמרא
4 מבררת את המעשה שאירע שם: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שֶׁבַע בָּעִילוֹת בָּעַל
5 אוֹתוֹ רָשָׁע [–סיסרא] את יעל בָּאוֹתוֹ הַיּוֹם, שְׁנַאֲמַר (שם) 'בֵּין רַגְלֶיהָ
6 כָּרַע, נָפַל, שָׁכַב בֵּין רַגְלֶיהָ, כָּרַע, נָפַל, בְּאֲשֶׁר כָּרַע, שָׁם נָפַל שָׂדוּד',

7 הלשונות 'כרע' 'שכב' 'נפל' כתובים בפסוק זה שבע פעמים, וכל
8 אחת מהן מרמזת על בעילה אחרת.
9 מקשה הגמרא על מעשיה של יעל: וְהָא קָא מְתַהֲנִיא מַעְבִּירָה –
10 והרי יעל נהנתה מהעבירה, ומדוע הפסוק משבחה. מתרצת
11 הגמרא: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי, כָּל טוֹבָתָן שֶׁל
12 רָשָׁעִים

יבמות דף קג עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום חמישי) רה

חליצתה בשדה. סנדל המוחלט – שפרחה בו צרעת והחליטו הכהן, לא תחלוץ בו, ואם חלצה בו חליצתה פסולה, לפי שעומד לשריפה, ודבר העומד לשריפה הרי זה כמי שאין בו שיעור, שכל העומד להיכרת ולהחתך לחתיכות קטנות נחשב כבר עתה ככתות ואין בו שיעור, ואף בסנדל של חליצה הצריכה תורה שיעור כדי לכסות את רוב רגלו, ולפיכך חליצתה פסולה.

שיטה נוספת בדעת רבא: רב פפא משמיה דרבא אמר, אחד סנדל המוסגר ואחד סנדל המוחלט, לכתחילה לא תחלוץ בו, ואם חלצה בהם בדיעבד חליצתה בשדה.

הגמרא מקשה על רב פפי: מיהיבי, שנינו במשנה (נגעים פ"ג מ"ד), בית המוסגר – שפרחה בו צרעת והסגירו הכהן, מוטב מתוכו במגע, ואף באופן שלא נכנס רוב גופו לתוכו שיהא טמא משום ויהבא אל הבית, וכדלהלן, אם נגע בכותל מצדו הפנימי נטמא. ובית המוחלט – שאחר שהסגירו הכהן שבעת ימים פשה הנגע וטמאו הכהן, מטמא במגע בין מתוכו – מצידו הפנימי, ובין מאחוריו – מצידו החיצוני. וזה וזה – בית המוסגר והמוחלט מוטמאין בביאה – אם נכנס רוב גופו לתוכו דרך ביאה נטמא, שנאמר (ויקרא יד מה) ויהבא אל הבית כל ימי הקטור אותו יטמא עד הערב, ומעתה קשה, אי סלקא דעתך – אם יעלה על דעתך שמוחלט העומד לשריפה או לתיצה דרמקת דמי – נחשב ככתות לחלקים קטנים ואין בו שיעור וכפי שאמר רב פפי לגבי סנדל המוחלט, מדוע הנכנס לבית המוחלט טמא. והא בעינן – והרי צריך שיתקיים בו הפסוק ויהבא אל הבית ולכא – ואין כאן 'בית' שהרי הוא כנתון. ומדוע שנינו זה וזה מטמאים בביאה.

מתרצת הגמרא: שאני התם – שונה הדין שם לגבי בית מוחלט, דאמר רבא – שאמר הפסוק לגביו (ויקרא יד מה) ונתני את הבית, ומשמע שאפילו בשעת נתיצה קרוי בית, ולפיכך הנכנס לתוכו דרך ביאה נטמא.

קושיא נוספת על רב פפי: הא שמע, שנינו בברייתא, מטלית – בגד המנוגע שיש בו שלש על שלש אצבעות כשיעור בגד לעניים, אף על פי שאין בו בית כגון שחוטה דק, כיון שנכנס רובה של שלש אצבעות לבית מהור, טמאתהו את כל כלי הבית, שדבר שיש בו נגע צרעת הרי זה מטמא בביאתו לבית את כל אשר בבית, וכשרוב הבגד בבית נחשב כאילו כולה בתוך הבית. ומעתה קשה, מאי לאו – וכי אין הברייתא עוסקת במטלית מוחלטת שעומדת לשרפה, ואם נאמר משום כך נחשבת כאילו היא כתותה לחלקים וכל חלק עומד בפני עצמו, אין לומר בה רובה ככולה, ויש ללכת רק אחר מה שבתוך הבית, וכיון שבמה שנכנס לבית אין שיעור של שלש אצבעות, מדוע הבית טמא.

מתרצת הגמרא: לא, הברייתא עוסקת במטלית מוסגרת, שאינה עומדת לשריפה, ולכן כשנכנס הבגד ברובו הבית טמא.

דוחה הגמרא: אי הכי – אם כן שהברייתא עוסקת במטלית מוסגרת, אימא סיפא, היו בה במטלית שיעור פמה וזיתים, ואין בה אלא שלש על שלש אצבעות, וכגון שחוטה עבה, כיון שנכנס מנה בית לבית מהור, טמאתהו, ואף על פי שאין כאן 'בגד', שהרי לא נכנס רובה. אי אמרת בשלמא – מוכן הדבר שמשמאת בכזית אם תאמר שמדובר במטלית מוחלטת, היינו דאיתקש למת – והו משום שהקשה התורה מצורע מוחלט למת, וכשם שמת מטמא בכזית כך בגד מוחלט מטמא בכזית, אלא אי אמרת שמדובר במטלית מוסגרת, אמאי איתקש למת – מדוע מטמא בכזית, הרי הדיקט הוא רק על מצורע מוחלט ולא על מוסגר.

מיישבת הגמרא את דעת רב פפי באופן אחר: אכן מדובר ברישא במטלית מוחלטת, ומכל מקום מטמאה את הבית בכניסת רובה, שהמיעוט הולך אחר הרוב, ואין אומרים שהרי היא ככתותה ומוחלקת משום שעומדת לשריפה, דשאני התם – שונה הדבר שם לגבי בגד מצורע, דאמר רבא לגביו (ויקרא יג ג) ושרפה את הבגד, שמשמע שאפילו בשעת שריפה הוא קרוי בגד שלם ואינו חשוב ככתות.

שואלת הגמרא: ולגמך מיניה – ונלמד מדין זה לענין חליצה

רעה היא אצל צדיקים, ואינה הנאה עבורם, שנאמר לגבי לבן שה' הזוהר אותו (בראשית לא כד) 'השומר לך פן תדבר עם יעקב משוב עד רע', וצריך ביאור, בשלמא רע לחי – מוכן הדבר מדוע הקב"ה הזוהר אותו שלא ידבר עם יעקב רע, אלא טוב אמאי לא – מדוע הזהירו ה' שלא ידבר עמו טוב, אלא שמע מינה – מוכח מכאן שכל מוכתן של רשעים, רעה היא אצל צדיקים ואינה הנאה עבורם, ואף יעל לא נהנתה מטובת הרשעים, והתכוונה בזה לשם מצוה, ולפיכך הכתוב משבחה.

מקשה הגמרא: בשלמא התם – מוכן הדבר שם, אצל לבן שאף דיבור טוב שלו נחשב רעה עבור יעקב, דלמא מדרב ליה שמיא – שמיא יזכיר בדבריו שם דעבודת בוכבים, אלא הא – כאן לגבי יעל מאי דעה אמאי – מדוע יחשב רעה מה שסיסרא בא עליה. מתרצת הגמרא: דקא שרי בה וזהמא – שהטיל בה טינוף של טומאה. דאמר רבי יוחנן, בשעה שפא נחש הקדמוני על חנה הטיל בה וזהמא של טומאה, וישראל שעמדו על הר סיני פסקה וזהמא, וחזרו להיות טהורים. עובדי בוכבים שלא עמדו בהר סיני לא פסקה וזהמא, ועדיין הם בטומאתם, וכיון שבא סיסרא על יעל והכניס בה וזהמא נחשב לה הדבר לרעה.

שנינו במשנה: חליצה במנעל שאינו שלו וכו', חליצתה כשירה. הגמרא מביאה את המקור לדין זה: תנו רבנן בברייתא, נאמר בפסוק (דברים כ ט) ו'חליצה נעלו מעל רגלו' ומכך אין לי לדעת שחליצה כשירה אלא נעלו של היבם, אך נעל של כל אדם מנין שחליצה כשירה בו. תלמוד לומר (שם כ ט) 'בית חלוץ הנעל', תיבת 'נעל' היתה באה לרבות נעל מכל מקום, דהיינו שאף מנעל שאינו שייך ליבם כשר לחלוץ בו. מבארת הברייתא: אם כן, שאף מנעל של כל אדם כשר לחליצה, מה תלמוד לומר 'נעלו' שמשמע שרק נעל השייכת ליבם כשירה לחליצה. לשון זו באה ללמד שדווקא נעלו הראוי לו – המתאימה לרגלו של היבם, כשירה לחליצה, פרט למנעל גדול ממדת רגלו שאין יכול לחלוץ בו, ופרט למנעל קטן שאינו חופה את רוב רגלו, ופרט לסנדל המסוללי שאין לו עקב – שנפתחה סוליתו, שכל אלו פסולים לחליצה.

הגמרא מביאה מעשה בענין זה: אביי היה קמיא דרב יוסף – היה עומד לפני רב יוסף, אהאי – באה וקמה כדי לחלוץ, אמר ליה רב יוסף לאביי, הב ליה סנדלך – תן ליבם את סנדלך כדי שתחלוץ בו היבמה. ויהיב ליה – נתן לו אביי סנדל דאמור רבנן – סנדל של רגל שמאל. אמר ליה רב יוסף, אימר דאמר רבנן – במה יכולים אנו לומר שאמרו חכמים לעיל במשנה (קא) שאם חלצה במנעל של רגל שמאל כשלוש בימין החליצה כשירה, היינו רק בדיעבד, לכתחילה מי אמור – וכי אמרו שכשר לחלוץ בו לכתחילה, ומדוע נתת ליבם ולכתחילה סנדל של שמאל.

תשובת אביי: אמר ליה אביי, אי הכי – אם כדברייך, שיש לדייק מהמשנה שסנדל של שמאל אינו כשר לכתחילה, אם כן בסנדל שאין שלו נמי – גם תאמר כן, אימר דאמר רבנן – במה יכולים אנו לומר שהשירותו חכמים, רק בדיעבד, אבל לכתחילה מי אמור שכשר, ואם כן מדוע הורית לי שאתן לו סנדלי לחלוץ בו שכשר רק בדיעבד. תשובת רב יוסף: אמר ליה רב יוסף, הכי קאמינא לך – כך התכוונתי לומר לך, הב ליה הסנדל ואקני ליה – ותקנה לו הסנדל שיהיה שלו במתנה.

שנינו במשנה: חליצה בסנדל של עין חליצתה כשירה. מבררת הגמרא: מאן תנא – מי הוא התנא ששנה דין זה וסובר שאף סנדל של עין בכלל נעל. אמר שמואל, רבי מאיר היא, דתנן במשנה (שבת סח), הקישע יוצא בשבת לרשות הרבים, קב שול דברי רבי מאיר, רבי יוחי אוסר. הרי שלדעת רבי מאיר אף שקב הקישע עשוי מעץ ולא מעור הרי הוא בכלל מנעל, ומשנתינו שנויה בדעה זו.

דעה נוספת: אבהו דשמואל אומר, משנתינו עוסקת בסנדל של עין שמוחפה בעור, ומשנתינו שנויה לדברי הכל, שאף החולקים על רבי מאיר מודים שמנעל עץ המוחפה עור נחשב 'נעל'.

אמר רב פפי משמיה דרבא, סנדל המוסגר – שפרחה בו צרעת והסגירו הכהן, לא תחלוץ בו לכתחילה בזמן הסגרה, ואם חלצה בו

המשך ביאור למסכת יבמות ליום חמישי עמ' ב

1 שיחשב סנדל המוחלט כשלם, ומדוע לדעת רב פפי הוא פסול
2 לחליצה.
3 משיבה הגמרא: איסור מְטוּמָא לא גִּמְרִינָן – אין למדים הלכות
4 איסורים מהלכות טומאה כיון שהלכות טומאה הן חידוש, ולכך
5 אף שבגד מוחלט נחשב כשלם לגבי טומאה, לענין חליצה נחשב
6 ככתות.

7 מביאה הגמרא דעת רבא עצמו בנידון זה: אָמַר רַבָּא, הִלְכְּתָא, אֶחָד
8 סַנְדָּל הַמוֹסֵגֵר וְאֶחָד סַנְדָּל שְׁמוּחָלָט, וְאֶחָד סַנְדָּל שֶׁל עֲבוּדָת פּוֹכְבִּים
9 – שנועלים אותו לצלם ברגליו כשמסיעים אותו ממקום למקום,
10 בכולם הדין הוא שלא תִּחְלוּץ בהם לכתחילה, וְאִם חָלְצָה בדיעבד
11 חֲלִיצָתָהּ פְּשֻׁרָה. אולם סנדל שֶׁל תְּקֻרוֹת עֲבוּדָת פּוֹכְבִּים דהיינו
12 שהקריבו ומסרו אותו לעבודה זרה לשם מתנה,